ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΟΥ»
Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
Α΄ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΠΜΣ «ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΟΥ»

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
2026 | 2027

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ – ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2026–2027

1ο Μάθημα: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

Υπεύθυνο Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής: Νικόλαος Αρκαδόπουλος

1.1. Βασικές γνώσεις – Κληρονομικότητα – Έρευνα

ΣΑΒΒΑΤΟ 10.10.2026 | Υπεύθυνος Διδάσκων: Καθ. Αθανάσιος Κοτσίνας

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 09:40	Υποδοχή των νέων φοιτητών – Χαιρετισμός του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.	**Νικόλαος Αρκαδόπουλος** Καθηγητής Χειρουργικής, Διευθυντής του Π.Μ.Σ.
09:40 – 10:20	Ανατομία και Φυσιολογία του Μαστού	**Δημοσθένης Χρυσικός** Επίκουρος Καθηγητής Χειρουργικής, Εργαστήριο Ανατομίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
10:20 – 10:30	*Διάλειμμα*	
10:30 – 11:50	Καρκινογένεση – Βιολογικοί Μηχανισμοί – Διήθηση & Μετάσταση	**Αθανάσιος Κοτσίνας** Καθηγητής, Εργαστήριο Ιστολογίας - Εμβρυολογίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
11:50 – 12:00	*Διάλειμμα*	
12:00 – 13:20	Εργαστηριακή Γενετική	**Αγάπη Κατάκη** Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Α΄ Προπαιδευτική Χειρουργική Κλινική, ΓΝ «Ιπποκράτειο»
13:20 – 13:50	*Διάλειμμα*	
13:50 – 15:10	Βασικές γνώσεις στην κλινική έρευνα στην Ογκολογία του μαστού	**Άλκηστις Μαρία Παπαθεοδωρίδη** Παθολόγος Ογκολόγος Αρεταίειο Νοσοκομείο
15:10 – 15:20	*Διάλειμμα*	
15:20 – 16:40	Συγγραφή ερευνητικής-διπλωματικής εργασίας	**Παναγής Λυκούδης** Επίκουρος Καθηγητής Χειρουργικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

1.2. Επιδημιολογία – Πρόληψη – Κλινική Εξέταση

ΣΑΒΒΑΤΟ 17.10.2026 | Υπεύθυνος Διδάσκων: Πέτρος Γρηγορόπουλος

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 10:20	Επιδημιολογικά και οικονομικά δεδομένα του καρκίνου μαστού – Πρωτογενής πρόληψη	**Ηλίας Κυριόπουλος** Επίκουρος Καθηγητής Οικονομικών της Υγείας Τμήμα Πολιτικής Υγείας, London School of Economics and Political Science (LSE)
10:20 – 10:30	*Διάλειμμα*	
10:30 – 11:50	Δευτερογενής πρόληψη – Προσυμπτωματικός έλεγχος γενικού πληθυσμού και ομάδων αυξημένου κινδύνου	**Ελένη Ζωγράφου** Ιατρός Βιολόγος, MD, BSc, MSc, PhD, Επιστημονικός Συνεργάτης, Θεραπευτική Κλινική ΕΚΠΑ, ΓΝΑ «Αλεξάνδρα»
11:50 – 12:00	*Διάλειμμα*	
12:00 – 13:20	Κληρονομικότητα καρκίνου του μαστού	**Φλωρεντία Φωστήρα** Κλινική Εργαστηριακή Γενετίστρια, Γενετική Σύμβουλος, Ερευνήτρια Β΄, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»
13:20 – 13:50	*Διάλειμμα*	
13:50 – 15:10	Λήψη ιστορικού – Παράγοντες κινδύνου – Κλινική εξέταση	**Παναγιώτης Καραθανάσης** Χειρουργός Μαστού, MD, MSc, PhD© Metropolitan Hospital
15:10 – 15:20	*Διάλειμμα*	
15:20 – 16:40	Αρχές Βιοστατιστικής στην Ιατρική Έρευνα	**Θεόδωρος Σεργεντάνης** Αναπληρωτής Καθηγητής Επιδημιολογίας – Μεθοδολογίας της Έρευνας Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

1.3. Καλοήθεις Παθήσεις του Μαστού

ΣΑΒΒΑΤΟ 24.10.2026 | Υπεύθυνος Διδάσκων: Ιωάννης Γ. Κακλαμάνος

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 10:20	Συγγενείς ανωμαλίες – Διαταραχές ανάπτυξης του μαστού	**Ευτυχία Παπαχατζοπούλου** Γυναικολόγος - Χειρουργός Μαστού, MSc, PhD, FEBS
10:20 – 10:30	*Διάλειμμα*	
10:30 – 11:50	Φλεγμονώδεις παθήσεις του μαστού	**Απόστολος Μητρούσιας** Επιμελητής Χειρουργικής, 251 ΓΝ Αεροπορίας, Χειρουργός Μαστού

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
11:50 – 12:00	*Διάλειμμα*	
12:00 – 13:20	Καλοήθεις αλλοιώσεις και νεοπλάσματα του μαστού	**Σπυρίδων Μαρινόπουλος** Γυναικολόγος - Χειρουργός Μαστού, Επιμελητής Α΄ ΕΣΥ, Α΄ Μαιευτική και Γυναικολογική Κλινική ΕΚΠΑ, ΓΝ «Αλεξάνδρα»
13:20 – 13:50	*Διάλειμμα*	
13:50 – 15:10	Διάγνωση και διαχείριση προκαρκινικών αλλοιώσεων του μαστού	**Αλεξάνδρα Μαρνέρη** Χειρουργός Μαστού Επιμελήτρια Β΄ Θεαγένειο Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης
15:10 – 15:20	*Διάλειμμα*	
15:20 – 16:40	Κλινικά σενάρια αντιμετώπισης καλοήθων παθήσεων μαστού	**Δημήτριος Νασίκας**, Χειρουργός Μαστού, MD, MBS, PhD, FACS, Αναπλ. Δ/ντής Γ΄ Κλινικής Μαστού, Metropolitan General

2ο Μάθημα: ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

Υπεύθυνο Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής: Γεώργιος Ζωγράφος

2.1. Μαστογραφία

ΣΑΒΒΑΤΟ 31.10.2026 | Υπεύθυνος Διδάσκων: Επ. Καθ. Σπυρίδων Λαζάρου

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 10:20	Βασικές αρχές – Τεχνική μαστογραφίας – Ειδικές μαστογραφικές λήψεις	**Μαρία Αλαφάκη** Τεχνολόγος - Ακτινολόγος, Επιστημονική Συνεργάτης, Α΄ Προπαιδευτική Χειρουργική Κλινική ΕΚΠΑ, Μονάδα Μαστού ΓΝ «Ιπποκράτειο»
10:20 – 10:30	*Διάλειμμα*	
10:30 – 11:50	Ψηφιακή μαστογραφία – Ψηφιακή τομοσύνθεση – Κλινικά παραδείγματα	**Αγγελική Νικοπούλου** Ειδική Ακτινοδιαγνώστρια Μαστού
11:50 – 12:20	*Διάλειμμα*	
12:20 – 13:40	Τεχνητή νοημοσύνη στην απεικόνιση του μαστού	**Σπυρίδων Λαζάρου** Επίκουρος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Ακτινοδιαγνώστης Μαστού
13:40 – 13:50	*Διάλειμμα*	
13:50 – 15:10	Κλινικά παραδείγματα μαστογραφικά ορατών αλλοιώσεων μαστού	**Σπυρίδων Λαζάρου** Επίκουρος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Ακτινοδιαγνώστης Μαστού

2.2. Υπερηχοτομογραφία

ΣΑΒΒΑΤΟ 07.11.2026 | Υπεύθυνη Διδάσκουσα: Αθηνά Βούρτση

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 10:20	Βασικές αρχές υπερήχων – Υπερηχογραφικά ευρήματα στις παθήσεις του μαστού	**Κωνσταντίνος Συργιάννης** Ιατρός - Ακτινοδιαγνώστης, MD, PhD, EDBI, Διευθυντής Απεικονιστικού Τμήματος Μονάδας Μαστού, Metropolitan
10:20 – 10:30	*Διάλειμμα*	
10:30 – 11:50	Ελαστογραφία – Νεότεροι υπέρηχοι – Υπερηχογράφημα με σκιαγραφικό – 3D – ABUS	**Αθηνά Βούρτση** Επιστημονικά Υπεύθυνη ATHENA MEDICAL, Ιδρυτική Πρόεδρος Ε.Ε.Α.Μ.
11:50 – 12:20	*Διάλειμμα*	
12:20 – 13:40	Κλινικά παραδείγματα υπερηχογραφικά ορατών αλλοιώσεων μαστού	**Θωμάς Καρυκατζής** Ιατρός Ακτινολόγος – Ειδικός Ακτινοδιαγνώστης Μαστού
13:40 – 13:50	*Διάλειμμα*	

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
13:50 – 15:10	Η χρήση των υπερήχων από τον Χειρουργό περιεγχειρητικά – Video	Μαρία Ματιάτου Χειρουργός Μαστού, Επιμελήτρια Μονάδας Μαστού Metropolitan, Κλινική Επίκουρη Καθηγήτρια UNIC

2.3. Μαγνητική Τομογραφία – Συμπληρωματικές Απεικονιστικές Μέθοδοι

ΣΑΒΒΑΤΟ 12.12.2026 | Υπεύθυνος Διδάσκων: Μιχαήλ Αγγελόπουλος

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 10:20	Μαγνητική τομογραφία στη διάγνωση των παθήσεων του μαστού. Τεχνική, ενδείξεις – Κλινικά παραδείγματα	**Ευαγγελία Πανουργιά** Επίκουρη Καθηγήτρια Ακτινολογίας ΕΚΠΑ, 1ο Εργαστήριο Ακτινολογίας, Αρεταίειο Νοσοκομείο
10:20 – 10:30	*Διάλειμμα*	
10:30 – 11:50	Σπινθηρογράφημα στον καρκίνο του μαστού. Ενδείξεις – Κλινικά παραδείγματα	**Μιχάλης Σουβατζόγλου** Επίκουρος Καθηγητής Πυρηνικής Ιατρικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, Αρεταίειο Νοσοκομείο
11:50 – 12:20	*Διάλειμμα*	
12:20 – 13:40	PET-CT στον καρκίνο του μαστού. Ενδείξεις – Κλινικά παραδείγματα	**Σοφία Χατζηιωάννου** Καθηγήτρια Πυρηνικής Ιατρικής ΕΚΠΑ, Υπεύθυνη Ποζιτρονικής Τομογραφίας - ΙΙΒΕΑΑ
13:40 – 13:50	*Διάλειμμα*	
13:50 – 15:10	Κλινικά σενάρια απεικονιστικής διερεύνησης αλλοιώσεων μαστού	**Μιχαήλ Αγγελόπουλος** Ακτινοδιαγνώστης Μαστού, Κέντρο Απεικόνισης Μαστού και Γυναίκας, Αθήνα

1.4. Μάθημα συγγραφής επιστημονικής εργασίας

ΣΑΒΒΑΤΟ 19.12.2026 | Υπεύθυνος Διδάσκων: Επ. Καθ. Νικόλαος Μαχαίρας

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 11:10	Αναζήτηση και διαχείριση βιβλιογραφίας	**Μάξιμος Φρούντζας** Γενικός Χειρουργός, Α΄ Προπαιδευτική Χειρουργική Κλινική ΕΚΠΑ, ΓΝΑ «Ιπποκράτειο»
11:10 – 11:20	*Διάλειμμα*	

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
11:20 – 12:20	Τύποι μελετών	**Δημήτριος Παπακωνσταντίνου** Ακαδημαϊκός Υπότροφος, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, Γ΄ Χειρουργική Κλινική, «Αττικόν»
12:20 – 12:50	*Lunch Break*	
12:50 – 13:50	Συγγραφή περίληψης για συνέδριο/paper	**Νικόλαος Μαχαίρας** Επ. Καθηγητής Χειρουργικής, Β' Προπαιδευτική Χειρουργική Κλινική ΕΚΠΑ
13:50 – 14:00	*Διάλειμμα*	
14:00 – 15:00	Συγγραφή περίληψης για συνέδριο/paper	**Νικόλαος Μαχαίρας** Επ. Καθηγητής Χειρουργικής, Β' Προπαιδευτική Χειρουργική Κλινική ΕΚΠΑ
15:00 – 15:10	*Διάλειμμα*	
15:10 – 16:10	Βιοηθική – GDPR- Λογοκλοπή	**Παναγιώτης Κοκορόπουλος** Επ. Καθηγητής Χειρουργικής, Δ' Πανεπιστημιακή Χειρουργική Κλινική ΕΚΠΑ

3ο Μάθημα: ΔΙΑΔΕΡΜΙΚΕΣ ΒΙΟΨΙΕΣ – ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

Υπεύθυνο Μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής: Κωνσταντίνος Δημητρακάκης

3.1. Διαδερμικές Βιοψίες

ΣΑΒΒΑΤΟ 16.01.2027 | Υπεύθυνη Διδάσκουσα: Καθ. Ελένη Ευφραιμίδου

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 10:20	Βιοψία με λεπτή βελόνη (FNA) – Κυτταρολογική εκκρίματος θηλής – Εντυπώματα	**Αικατερίνη Πολίτη** Καθηγήτρια Κυτταρολογίας ΕΚΠΑ, Αρεταίειο Νοσοκομείο
10:20 – 10:30	*Διάλειμμα*	
10:30 – 11:50	Βιοψία με κόπτουσα βελόνη (Core biopsy) – Ενδείξεις, τεχνική	**Αριστοτέλης Μιχαλόπουλος** Ειδικός Ακτινοδιαγνώστης Μαστού, Digital Mamo
11:50 – 12:00	*Διάλειμμα*	
12:00 – 13:20	Στερεοτακτική βιοψία. Εφαρμογές, τεχνική	**Ειρήνη Γεωργίου** Ακτινοδιαγνώστρια Μαστού, Διευθύντρια, Επιστημονικά Υπεύθυνη Τμήματος Διαγνωστικής Μαστού, ΓΑΟΝΑ «Ο Άγιος Σάββας»
13:20 – 13:50	*Διάλειμμα*	
13:50 – 15:10	Εντοπισμός και σήμανση μαστογραφικών και υπερηχογραφικών αλλοιώσεων	**Κωνσταντίνος Χατζόπουλος** Χειρουργός Μαστού, Αναπληρωτής Διευθυντής Δ΄ Κλινικής Μαστού, Νοσοκομείο «ΜΗΤΕΡΑ»
15:10 – 15:20	*Διάλειμμα*	
15:20 – 16:40	Σήμανση αλλοίωσης μαστού και βιοψία υπό MRI	**Αρκάδιος Ρουσάκης** Διευθυντής Τμήματος Αξονικής και Μαγνητικής Τομογραφίας, Νοσοκομεία «Υγεία» και «Μητέρα»

3.2. Ιστολογία Αλλοιώσεων του Μαστού

ΣΑΒΒΑΤΟ 23.01.2027 | Υπεύθυνη Διδάσκουσα: Καθ. Αφροδίτη Νόννη

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
09:00 – 10:20	Προγνωστικοί δείκτες – Μοριακοί υπότυποι καρκίνου του μαστού. Κλινική σημασία	**Άγγελος Κούτρας** Καθηγητής Παθολογίας - Ογκολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Διευθυντής Ογκολογικού Τμήματος ΠΓΝ Πατρών
10:20 – 10:30	*Διάλειμμα*	
10:30 – 11:50	Προκαρκινικές βλάβες – In situ πορογενής καρκίνος (DCIS)	**Περικλής Φούκας** Καθηγητής, Β΄ Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ»
11:50 – 12:20	*Διάλειμμα*	

Ώρα	Διάλεξη	Διδάσκων
12:20 – 13:40	Ιστολογικά χαρακτηριστικά και σταδιοποίηση του διηθητικού καρκίνου του μαστού	**Αφροδίτη Νόννη** Καθηγήτρια Παθολογικής Ανατομικής, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
13:40 – 13:50	*Διάλειμμα*	
13:50 – 15:10	Χειρισμός χειρουργικών παρασκευασμάτων (μαστού και μασχάλης)	**Ιωάννης Πατέρας** Επίκουρος Καθηγητής Παθολογοανατόμος, 2ο Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής, ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ», ΕΚΠΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΟΥ»
Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ